מהדורה למורה – התעוררות הלאומיות הערבית

- מטרה: תרגול מושגים, ציר זמן, דמויות, סיבה ותוצאה וניתוח מקור ביחידה "התעוררות הלאומיות הערבית".
- זמן מומלץ: 30 דקות
- מסלול: עולים · חט"ב · תיכון
- הפעילות באתר: https://historia-et-hachadasha.sites.tab.bot/yechida-leumiut-aravit.html

הנחיות להפעלה

- הדף מבוסס על תוכן עמוד היחידה באתר (מושגים, ציר זמן, דמויות, מקורות).
- לוודא: שנת ייסוד האגודה הספרותית-מדעית בביירות – 1847
- לוודא: 'נפיר סוריה' של אל-בוסתאני – 1860
- לוודא: שנת לידתו של השריף חוסיין – 1853 או 1854
- לוודא: שנות ייסוד 'אל-פתאת' (1909/1911) ו'אל-עהד' (1913)
- לוודא: ניסוח היחס בין הלאומיות הערבית המקומית בארץ ישראל לבין הציונות – לבדוק שמנוסח באופן מאוזן לכיתה
- בגרסה זו: שפה פשוטה ומשפטים קצרים, ומילון קטן בתחילת הדף. מומלץ לעבור על המילון יחד לפני התרגול.

מפתח תשובות

קוראים ומבינים

#	תשובה
1	נכון
2	נכון
3	לא נכון – השנה הנכונה: 1913
4	נכון
5	נכון
6	לא נכון – השנה הנכונה: 1847

בוחרים תשובה

#	תשובה
1	ג – ההתעוררות התרבותית הערבית במאה ה-19: חידוש השפה, הספרות והעיתונות.
2	ג – רעיון שכל דוברי הערבית הם אומה אחת שראוי שתתאחד.
3	ג – זהות לאומית הקשורה לארץ מסוימת, כמו מצרים, סוריה, עיראק או לבנון.

מי זה?

#	תשובה
1	א – מחנך ולקסיקוגרף לבנוני; מאבות ה'נהדה'
2	ב – משורר ובלשן; פעל לחידוש הערבית הספרותית
3	ד – הוגה סורי; ביקר את השלטון הריכוזי והדגיש את מקום הערבים...
4	ג – שריף מכה; מנהיג המרד הערבי

סדר הזמן

#	תשובה
1	נוסדת בביירות אגודה ספרותית-מדעית – מסימני ה'נהדה' (בקירוב)
2	הקונגרס הערבי הראשון בפריז
3	כוחות ערביים ובריטיים נכנסים לדמשק
4	עיראק מקבלת עצמאות ומצטרפת לחבר הלאומים

כותבים

#	תשובה
—	3 משפטים קצרים; 2 מילים מהמילון.

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

התעוררות הלאומיות הערבית – דף תרגול

קראו את המשפטים הקצרים. אחר כך ענו על השאלות.

מילון קטן – מילים חשובות

מילה		הסבר פשוט
א-נהדה		ההתעוררות התרבותית הערבית במאה ה-19: חידוש השפה, הספרות והעיתונות.
לאומיות ערבית (פאן-ערביות)		רעיון שכל דוברי הערבית הם אומה אחת שראוי שתתאחד.
לאומיות מקומית		זהות לאומית הקשורה לארץ מסוימת, כמו מצרים, סוריה, עיראק או לבנון.
טורקיפיקציה		מדיניות עות'מאנית אחרי 1908 שחיזקה את השפה והתרבות הטורקית בשלטון...
ביזור		העברת סמכויות מהשלטון המרכזי לשלטון מקומי
אגודות חשאיות		ארגונים סודיים כמו 'אל-פתאת' ו'אל-עהד' שפעלו לקידום זכויות ועצמאות...

חלק א' – קוראים ומבינים

סמנו: נכון או לא נכון.

#	משפט	נכון	לא נכון
1	במאה ה-19 התחילה התעוררות של השפה והתרבות הערבית.	○	○
2	במשך מאות שנים שלטו העות'מאנים בארצות ערביות רבות.	○	○
3	בשנת 1915–1916: הקונגרס הערבי הראשון בפריז.	○	○
4	אחרי 1908 ערבים רבים דרשו יותר זכויות.	○	○
5	ב-1916 פרץ המרד הערבי נגד העות'מאנים.	○	○
6	בשנת 1920: נוסדת בביירות אגודה ספרותית-מדעית – מסימני ה'נהדה' (בקירוב).	○	○

חלק ב' – בוחרים תשובה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה פירוש המושג "א-נהדה"?

(א) הסכם חשאי בריטי-צרפתי מ-1916 לחלוקת אזורי השפעה במזרח התיכון.

(ב) שלטון זמני של מעצמה על שטח מטעם חבר הלאומים, כביכול לשם הכנתו לעצמאות.

(ג) ההתעוררות התרבותית הערבית במאה ה-19: חידוש השפה, הספרות והעיתונות.

2. מה פירוש המושג "לאומיות ערבית (פאן-ערביות)"?

(א) חילופי מכתבים (1915–1916) שבהם הבטיחה בריטניה תמיכה בעצמאות ערבית, בגבולות...

(ב) מרד בשלטון העות'מאני שפרץ ב-1916 בהנהגת השריף חוסיין ובניו, בסיוע בריטניה.

(ג) רעיון שכל דוברי הערבית הם אומה אחת שראוי שתתאחד.

3. מה פירוש המושג "לאומיות מקומית"?

(א) הסכם חשאי בריטי-צרפתי מ-1916 לחלוקת אזורי השפעה במזרח התיכון.

(ב) ארגונים סודיים כמו 'אל-פתאת' ו'אל-עהד' שפעלו לקידום זכויות ועצמאות ערבית.

(ג) זהות לאומית הקשורה לארץ מסוימת, כמו מצרים, סוריה, עיראק או לבנון.

חלק ג' – מי זה?

התאימו: שם ← מה הוא עשה.

#		אות	
1	בוטרוס אל-בוסתאני	____	א. מחנך ולקסיקוגרף לבנוני; מאבות ה'נהדה'
2	נאסיף אל-יאזג'י	____	ב. משורר ובלשן; פעל לחידוש הערבית הספרותית
3	עבד אל-רחמן אל-כואכבי	____	ג. שריף מכה; מנהיג המרד הערבי
4	השריף חוסיין בן עלי	____	ד. הוגה סורי; ביקר את השלטון הריכוזי והדגיש את מקום הערבים...

חלק ד' – סדר הזמן

מספרו 1–4: מה היה ראשון? מה היה אחרון?

מספר	שלב
____	עיראק מקבלת עצמאות ומצטרפת לחבר הלאומים

מספר	שלב
____	כוחות ערביים ובריטיים נכנסים לדמשק
____	הקונגרס הערבי הראשון בפריז
____	נוסדת בביירות אגודה ספרותית-מדעית – מסימני ה'נהדה' (בקירוב)

חלק ה' – כותבים

כתבו 3 משפטים קצרים על "התעוררות הלאומיות הערבית". השתמשו ב-2 מילים מהמילון.

- משפט 1: מתי ואיפה?
- משפט 2: מה קרה?
- משפט 3: מה חשוב בזה?

כרטיס יציאה

מילה חדשה בעברית:

דבר אחד שהבנתי:

איך הרגשתי? 😀 🙂 😐